

BATALIONUL 1/26 DOROBANȚI DIN DIVIZIA A 2-A INFANTERIE ÎN LUPTLE PENTRU ELIBERAREA CECOSLOVACIEI (1 MARTIE—9 MAI 1945)

de

VIOREL FAUR

EMIL PAUL POP

MIRCEA VELICU

Continuînd preocupări, devenite cîștante, de editare a unor documente militare, care atestă contribuția unor unități române la luptele pentru eliberarea nord-vestului României (și, în acest context, cele de alungare a trupelor hitleristo-horthyste din Bihor, în lunile septembrie—octombrie 1944), Ungariei, Cehoslovaciei și a unei părți din Austria, ne fixăm acum atenția asupra *Jurnalului de operații al Batalionului 1* (din Regimentul 26 Dorobanți al Diviziei a 2-a infanterie) pe perioada 1 martie — 9 mai 1945, deci din etapa finală a drumului de biruințe parcurs de acesta. Este vorba de *70 de zile* de eforturi deosebite, pe care militarii din această unitate, ca și ceilalți ostași români, le-au depus — într-o crîncenă confruntare cu inamicul — pe teritoriul Cehoslovaciei.

Jurnalul la care ne referim constituie o sursă de primă importanță pentru cunoașterea modului cum s-a implicat acest batalion în evenimentele militare din lunile martie și aprilie 1945, precum și din prima decadă a lunii mai, cînd războiul s-a încheiat printr-o zdrobitoare victorie asupra fascismului. De aceea, am considerat că este realmente utilă, sub raport științific, reproducerea sa integrală, situație care permite cititorului contemporan accesul la un document de o certă semnificație, care conține autentice pagini de *cronică* a batalionului menționat. O privire atentă asupra textului documentar în discuție dezvăluie maniera concisă în care este elaborat, cu accent pe elementele de factură strict militară, dar și, pe alocuri, cu interesante comentarii despre vreme, atitudinea inamicului și a aliaților, adversitățile întîmpinate, colaborarea unor localnici cu ostașii români și alte aspecte. Ceea ce pentru autorul *jurnalului* a fost esențial, apare consemnat. Ca atare, în prezentarea noastră am putea recurge la extragerea tuturor acestor mărturii, pentru a le sublinia valoarea informativă. Publicînd însă documentul, ne vom restrînge la reliefaarea sumară a realităților surprinse, din care se degajă starea de spirit a combatanților din acest batalion, similară cu a celorlalți militari români, care s-au acoperit de glorie în luptele pentru eliberarea Cehoslovaciei, desfășurate în condiții extrem de grele, fără să mai stăruim asupra îndîrjirii cu care a încercat inamicul să-și apere pozițiile, de altfel bine întărite și situate într-un relief accidentat. Batalionul a înregistrat în aceste bătălii pierderi considerabile, mai exact 146 de militari (ofițeri, subofițeri și soldați) (în martie — 55, aprilie — 78

și mai — 13), între care 30 de morți, 112 răniți, 3 dispăruți și 1 accidentat. Jertfele au fost date în timpul a 27 de zile (care au înregistrat decise încelestări, mai cu seamă în luna aprilie, cu inamicul), în celelalte 43 de zile nefînregistrîndu-se asemenea fapte tragice. Consemnăm numele sublocotenentului Constantin Rădășanu (care și-a pierdut viața în 4 martie), căpitanului Ioan Munteanu (comandantul batalionului, rănit în chiar ziua de 9 mai 1945), sublocotenentului Mihail Grigore (rănit), căpitanului Ioan Chiriță (comandantul Companiei 1-a din batalion; rănit), locotenentului Gheorghe Mărgăritescu (rănit), sublocotenentului Aurel Dumitrescu (rănit) și cel al sublocotenentului Pogăncănu (rănit).

De remarcat spiritul obiectiv cu care sînt relatate faptele, chiar dacă este vizat inamicul. Oferim, spre exemplu, un pasaj din jurnal, pe ziua de 1 martie: „Inamicul... trage cu aruncătoarele chiar pe linia I-a și în spate, pe P(unctul) C(omandă) batalion. Orice mișcare a noastră este sancționată de inamic cu foc bine ochit. Atacul nu progresează“. Peste cîteva rînduri se insistă asupra aceluiași impediment: „Înaintarea noastră este oprită de focul viu al inamicului și terenul este inaccesibil“. În ziua următoare însă „inamicul este pus pe fugă“. La 3 martie, batalionul se afla „în rezervă de divizie“. Drumurile erau grele și pline „cu șuvoaie de apă din zăpada ce se topește grăbită de primăvară“. Între 3—15 martie sînt eliberate localitățile Loneț, Zabava, Pliesovice, Sasa, Dobra Niva, Podzamciuc, Gurda și Ostroluca. În ziua de 16 martie, batalionul s-a apropiat de riul Hron, un obstacol natural dificil de depășit și, totodată, apărat cu strășnicie de inamic. „Terenul este greu accesibil — se precizează în *Jurnal* (la 16 martie) —, fiind accidentat și acoperit cu pădure de fag și de brad. Se primesc continuu focuri de infanterie. Inamicul iluminează cîmpul cu rachete iar focurile nu încetează pînă noaptea tîrziu“. Deși în 18 martie ostașii români au intrat în Stațiunea Sklene Teplice, ei au fost găzduiți numai în „cîteva camere“, astfel că „majoritatea oamenilor“ au fost nevoiți să doarmă „pe afară“, ceea ce l-a nemulțumit, pe bună dreptate, pe ofițerul care a scris documentul din care ne-am informat. Poziția pe care batalionul o deținea în ziua de 24 martie a fost preluată de Batalionul 5 („Avram Iancu“) din Divizia 3 Vînători Munte.

În 28 martie, batalionul a primit ordinul de a susține „cu foc în-cercarea de a trece Hronul cu bărcile“, operație efectuată de Regimentul 31 Dorobanți. După traversarea riului, imaginea care se arată ochiului este deprimantă: „Sate arse. Pozițiile inamice distruse“. Batalionul cantonează în satul Prilepi, unde execută un necesar program de curățenie. La începutul lui aprilie el ajunge pe malurile riului Nitra. Podurile de peste acesta au fost distruse de inamicul în retragere, puternic presat de trupele române și sovietice. La fel a procedat inamicul și cu podurile de peste Vah. La 6 aprilie, în timpul nopții se puteau vedea — la 6 aprilie — „focurile din Nove Mesto“, cazărmile de la marginea acestui oraș au fost aprinse de fasciștii în retragere. Primii partizani, cu care ia contactul unitatea, sînt semnați la nordul satului Vrzavca, în 9 aprilie. Riul Morava este trecut „pe un pod de vase“ (în 15 aprilie). La încrucișarea căii ferate (din preajma localității Morava Pisek), batalionul înțîlnește (în 18 aprilie) „rezistențe (inamice — n.n.) puternic instalate în fața fabricii de zahăr“. Situația este destul de incomodă, aceasta fiind prezentată în *Jurnal* astfel: „Terenul este frămîntat, cu rambleu de cale

ferată, canale, viaducte, gropi și băltoace, pădure, unde inamicul stă bine ascuns și e greu să-l poți descoperi“. Se înregistrează, totuși, un mare succes în 19 aprilie. Grupa caporalului Gh. Paloș distruge un cuib de mitralieră. S-au capturat de la inamic „60 de vagoane încărcate cu diferite materiale: piei de oaie, sămînță de floarea soarelui, de in, motoare de avion și de automobil, bombe de avion etc“. Se fac mai multe tentative de ocupare a fabricii de zahăr, pe care inamicul o deține pînă în 22 aprilie, cînd a fost alungat, lăsînd 12 morți pe cîmpul de luptă. Confruntarea cu inamicul în zilele de 23 și 24 aprilie a înregistrat o neobișnuită intensitate, batalionul pierzînd 31 de oameni, între care 2 ofițeri și 3 subofițeri. Înaintarea nu poate fi, cu toate acestea, barată de inamic. De menționat faptul că, la intrarea (în 28 aprilie) a batalionului în satul „Vajani, unii cetățeni dau informații prețioase pentru identificarea rezistențelor inamice. Cîțiva din ei iau arme și grenade și intră în rîndurile noastre. Unul dintre ei, ce mergea spre un cuib de mitralieră, a fost secerat și a murit pe loc, iar altul a fost grav rănit la mînă“. Remarcabil exemplu de colaborare a populației locale cu ostașii români, cu scopul de a contribui la eliberarea, în timp cît mai scurt, a satelor în care aceasta trăia. Mai reținem, sub acest raport, mențiunea că satul Salas, în care s-a intrat la 30 aprilie, „era plin de partizani și partizane“. La 7 mai, batalionul — în marș spre Brno — trece prin Austerlitz, așezare al cărei nume avea rezonanțe istorice. Aici a aflat că „Germania a capitulat fără condiții“. În 8 mai se „comunică semnarea actului de capitulare a Germaniei“. Surprinzătoare a fost, desigur, poziția inamicului, care — „ori nu știe, ori nu vrea să știe despre capitulare — execută, în continuare, trageri cu artileria și aruncătoarele asupra batalionului“, care este obligat să-i „răspundă“. Chiar în ziua memorabilă de 9 mai 1945, batalionul este violent atacat, fiind rănit comandantul acestuia, căpitanul Ioan Munteanu, care este înlocuit cu căpitanul Vasile Alexandrescu.

Deci, în toate cele 70 de zile despre care ne informează *Jurnalul*, batalionul s-a angajat, de la prima și pînă la ultima zi, în temerare bătălii cu forțele inamice, oferind minunate pilde de dîrzenie și eficacitate, lovind cu putere disperatele rezistențe ale trupelor fasciste și înscrind în propria-i istorie cîteva pagini eroice, de o incontestabilă valoare morală și patriotică.

DIN JURNALUL DE OPERAȚII*

AL BATALIONULUI 1/26 DOROBANȚI DIN DIVIZIA A 2-A INFANTERIE (1 martie—9 mai 1945)

1 martie 1945

Batalionul 1/26 Dorobanți primește ordin să atace la ora 5,00 spre cota 645. Companiile 2, 1, 3 în linia I-a, vecini la stînga Bat. 2/26 Dorobanți, la dreapta Regimentul 31 Dorobanți.

* *Jurnalul de operații* a fost transcris (după documentul original) de Emil Paul Pop, fost comandant al Companiei 1-a din Batalionul 1, Regimentul 20 Dorobanți, Divizia a 2-a infanterie (vezi *Crista*, 1988, p. 297—319).

S-a crezut că în noaptea de 28.II/1.III inamicul se va retrage, dar contactul s-a menținut. Bat. 1/26 D. așteaptă să se facă legătura cu Regimentul 31 Dorobanți, deoarece rămîne un interval mare, prin scoaterea Companiei a 6-a din 26 Dor., ce făcuse legătura între Bat. 1/26 și Regimentul 31 Dor., iar la stînga să înainteze Bat. 2/26, pînă la ajunge la înălțimea Bat. 1, pentru a nu rămîne cu flancurile desco-perite.

Contactul este foarte strîns și distanța așa de mică între noi și inamic, încît artileria noastră nu poate face pregătirea atacului. Inamicul însă trage cu aruncă-toarele chiar pe linia I-a și în spate, pe P.C. batalion. Orice mișcare a noastră este sancționată de inamic cu foc bine ochit. Atacul nu progresează.

La ora 14,00 se primește ordin de atac pentru a cucerii cota 645. Atacul va fi sprijinit de artilerie timp de 10 minute (14,30—14,40).

Bat. 1/26 pornește cu stînga — Compania a 3-a — pentru a ajunge la aceeași înălțime cu toate companiile, deoarece Comp. 2-a fusese eșalonată spre stînga, pentru menținerea legăturii cu Bat. 2/26 D. Înaintarea noastră este oprită de focul viu al inamicului și terenul este inaccesibil.

Pierderi: 2 subofițeri răniți, 11 ostași răniți și un soldat mort.

2 martie

Bat. 1/26 primește ordin ca, la ora 3,00, să atace și să ocupe cota 643. În seara zilei de 1/2 martie batalionul avea la stînga Bat. 2/26 D., iar la dreapta Regimentul 31 Dorobanți, între acesta din urmă era un interval — observat de inamic —, o vale, și, astfel, inamicul a încercat să facă o incursiune prin acest interval, dar golul fusese de cu seară completat cu o grupă din Bat. 1/Reg. 1 Dolj, care a oprit infil-trarea inamicului.

La ora „H“, Bat. 1/26 împinge stînga — C 2 — care rămîne mai în urmă. În pădure este oprit de foc puternic inamic de la niște bordeie. Mai spre ziuă, C.2 (locot. Rădulescu Florea) continuă înaintarea începută și inamicul este pus pe fugă, lăsînd în urmă un mort, efecte și armament.

Compania a 2-a ajunge pe creastă pe aceeași linie cu compania 1 și Comp. a 3-a, unde este oprită, avînd pe inamic la 100 de metri. Deși s-a înaintat mai mult cu stînga, focul inamic a fost împrăștiat peste tot frontul batalionului și, astfel, avem, următoarele pierderi: 9 răniți și un mort.

3 martie

Bat. 1/26 este schimbat la orele 2,00 de către Bat. 2/95 și are ordin să se deplaseze în comuna Loneț, unde rămîne în rezervă de divizie. Timpul este schimbă-tor iar drumurile cu șuvoaie de apă din zăpada ce se topește grăbită de primăvară.

4 martie

Dimineată cu soare, apoi ninge și iar soare. Batalionul în rezervă. La ora 12,00, batalionul primește ordin să se deplaseze la Zabava, comună cucerită de Regimentul 31 Dorobanți. Deplasarea se face de-a lungul șoselei, iar mai aproape de sat bata-lionul ia formațiuni subțiri, prin flanc la distanță, pe lîngă un pîrîias sinuos. Că-ruțele însă se grăbesc să intre în sat și nu respectă eșalonarea în adîncime, întrucît vede și pe artileriști aglomerati și, astfel, fiind văzuți, inamicul deschide un foc de aruncătoare asupra lor. Sublocot. Rădășanu Constantin, promoție 1945, fiind în urma unei căruțe, este atins de schije de proiectil și moare. A fost găsit și re-cunoscut abia a doua zi.

5 martie

Batalionul 1/26 Dor. primește ordin să se deplaseze la Pliesovice. Este tot în rezervă de divizie. Batalionul se deplasează la orele 15,00. Comunele sînt apropiate, la 2—4 km depărtare. Se respectă înaintarea camuflată. Dl. colonel comandant este în capul coloanei. Nu avem pierderi.

6 martie

Batalionul se deplasează la Sasa. La ora 18,00 batalionul primește ordin să schimbe Bat. 2/31 Dorobanți. Până la ora 24,00 s-a făcut schimbul. Noaptea se dau patrule de contact.

7 martie

Batalionul 1/26 Dor. primește ordin ca la ora 5,00 să atace pe direcția crestele din față. Batalionul atacă, trimițând patrule de fiecare companie. Compania 1-a stînga, compania a 2-a dreapta, compania a 3-a în rezervă.

Legătura la stînga cu batalionul 2/26 Dor., la dreapta cu Rgt. 1 Dolj.

La 200 de metri patrulele se opresc, întîmpinînd rezistențe puternice inamice. Inamicul nu trage decît la distanță foarte mică. Ziua se caută a se relua înaintarea, dar inamicul ne oprește cu un baraj foarte puternic de aruncătoare. Este imposibil a se relua înaintarea.

Pierderi: un mort, un rănit.

8 martie

În dimineața zilei, la orele 5,00, Bat. 1/26 Dor. este schimbat din poziție de către Bat. 2/95 Inf. iar apoi face o deplasare spre dreapta 2 km și continuă înaintarea, fiind în linia a 2-a, avînd în față Regimentul 31 Dorobanți (Calafat). La ora 11,00 ajunge la Dobra Niva. În timpul trecerii spre Dobra Niva, într-o pădure rară sînt niște tancuri de lemn, pentru a ne induce în eroare. Cînd sîntem aproape de sat, inamicul deschide foc cu aruncătoare. Este rănit sublocot. Grigore Mihail. În Dobra Niva batalionul rămîne în rezervă de divizie. Noaptea se primește ordin de la Regiment pentru recunoașterea unei poziții, în vederea unui contraatac.

9 martie

Bat. 1/26 Dos. se găsește în rezervă. Se execută program administrativ.

10 martie

Bat. 1/26 Dor. în rezervă.

Se execută program administrativ și organizare.

11 martie

Bat. 1/26 în rezervă. Se execută program administrativ.

Inamicul execută trageri cu aruncătoarele asupra satului. Ne deplasăm spre marginea satului, aproape de gară. Pierderi din cauza bombardamentului: doi răniți.

12 martie

Bat. 1/26 se găsește pe crestele din fața gării în așteptare. Seara, la orele 10,30, se primește ordin să intrăm în dispozitiv, în spatele Bat. 2/26, care este în dreapta satului Podzamciuc. Această comună este complet arsă, n-au mai rămas decît pereții caselor.

În timpul deplasării nici o pierdere.

13 martie

La ora 6,00, Bat. 2/26 trimite patrule pentru verificarea contactului. Inamicul se găsește la cota 622. La ora 10,00, Bat. 1/26 trimite o patrulă din compania a 2-a spre dreapta, pentru a face legătura cu aliații ruși. Patrula găsește flancul stîng al aliaților. Legătura se face prin deplasarea companiei a 2-a în linia 1-a. Atacul pornește cu compania a 7-a și a 6-a, care fixează de front, iar compania a 2-a manevrează spre stînga. Compania 1-a trimite un pluton comandat de sublocot. Deme-

trescu Aurel ca întărire la compania a 6-a (în spate). La orele 18,00 creasta cu cota 622 este cucerită, rămânând ca Bat. 2/26 (Compania a 7-a și a 6-a) să facă curățirea în stînga.

Bat. 1/26 se amplasează, cu compania 1-a și a 2-a, pe creastă iar compania a 3-a înapoi și eșalonată spre stînga, în spatele companiei a 5-a.

Timpul a fost frumos, cu soare toată ziua. Compania a 2-a a fost greu încercată. Pierderi: doi morți și 2 răniți.

Vecini: stînga Bat. 2/26 iar la dreapta aliații ruși.

14 martie

Bat. 1/26 primește ordin să coboare de pe creastă și să înainteze pe direcția cota 680, pentru a intercepta calea ferată, apoi șoseaua Dobra Niva—Zvolen.

Bat. 1/26 pornește la ora 7,30, cu compania 1-a și a 3-a în linia 1-a, compania a 2-a în linia a doua. Inamicul, ce mai fusese în pădure, s-a retras și batalionul ajunge la obiectiv, fără să deschidă nici un foc.

Focuri se aud în dreapta și în stînga, unde inamicul este angajat cu aliații și Bat. 2/26. Batalionul 1 are direcția moara.

După atingerea obiectivului, sîntem primiți cu focuri de infanterie de la cota 517 și focuri de artilerie și aruncătoare. După ce plecăm din cantonul de cale ferată, acolo se instalează P.C. de regiment. Imediat, inamicul încadrează — cu cîteva proiectile de artilerie — cantonul.

Noaptea se dau patrurile de contact. Pierderi: 10 răniți.

15 martie

Bat. 1/26 primește ordin să continue înaintarea spre cota 680, în continuare Gunda.

Batalionul pornește la atac la ora 7,30, fără pregătire de artilerie. Inamicul s-a retras. Patrurile noastre trimise înainte au găsit mai mulți ostași inamici morți; li s-au ridicat actele.

Batalionul înaintează, cu compania 1-a și a 3-a în linia 1-a iar compania a 2-a în eșalonul doi, avînd la stînga Bat. 2/26, iar la dreapta aliații ruși, care pornesc odată cu noi.

Batalionul 1/26 înaintează pe versantul din dreapta cotei 680 iar cînd comp. 1-a și a 3-a ajung în luminișul de unde se vede Ostroluca — creasta, cu cota 680, are încă inamic. Compania a 7-a dă lupta cu ei.

Se spunea, de către organele superioare, că nu avem inamic și că numai voim să înaintăm, dar comandantul regimentului vine pe linia 1-a, cu maiorul Popescu Eugen și sînt primiți cu un violent baraj de aruncătoare, în care își găsește moartea bunul maior Popescu Eugen, comandantul Bat. 2/26 Dor.

Pe versantul unde Bat. 1/26 înaintează este încă iarnă, cu zăpadă pînă la genunchi, iar pe celălalt, din stînga, e primăvară. Inamicul trage continuu cu aruncătoarele, chiar și noaptea. Se trimite patrurile de contact; inamicul ocupă încă cota 680.

Pierderi: 2 răniți de schije de aruncătoare.

16 martie

Bat. 1/26 are ordin să înainteze pe direcția confluența pîrului (fără nume) spre Hron unde, ajungînd, va rămîne în apărare.

Batalionul 1/26 pornește la atac numai prin pădure, la ora 14,02. Pînă la această oră a perfectat dispozitivul de atac, deoarece, din cauza ceței, era direcționat spre nord-vest, în loc de nord. Către ora 14,00 se înseninează ușor. În linia 1-a se află comp. 1-a și a 3-a, compania a 2-a în linia a doua. Batalionul are la stînga Bat. 2/26 iar la dreapta aliații ruși, ceva mai înapoi. Se înaintează cu multă precauțiune. Cînd ajunge la 800 de metri de confluență se primește foc de la gura confluenței și de pe înălțimile din dreapta și stînga. Inamicul trage cu arme automate și bate valeda cu aruncătoare.

În urma batalionului nostru se află Bat. 1/Rgt. 1 Dolj, compania 1-a comandată de sublocot. Pantazoglu, care are misiunea de a curăți creasta de inamic. Compania este primită cu focuri puternice.

Bat. 1/26 stă ca un cui bine înfipt, spre gura văii. Inamicul nu observase la timp înaintarea batalionului pe versantul din stînga. Terenul este greu accesibil, fiind accidentat și acoperit cu pădure de fag și brad. Se primesc continuu focuri de infanterie. Inamicul luminează cîmpul cu rachete iar focurile nu încetează pînă noaptea tîrziu. Nu avem pierderi.

17 martie

Bat. 1/26 continuă înaintarea pînă aproape de vărsarea pîrîului în Hron. Inamicul, care a rezistat pe înălțimile din dreapta și stînga văii aproape toată noaptea, spre ziuă s-a retras. Aliații ruși aduc bărci, pentru a trece Hronul. Dimineața plouă, apoi ceață, pentru ca la urmă să se însenineze. Timpul foarte schimbător. Către ora 10,00, batalionul este schimbat de pe poziție de către ruși. Batalionul se retrage prin pădure, înapoi spre satul Bacurov, unde stă noaptea de 17/18 martie. Avem un mic conflict cu aliații pentru cantonament. Pentru ziua de 18 se proiectase program administrativ.

18 martie

La ora 10,00, Bat. 1/26 primește ordin să fie gata de marș pentru ora 12,00. Se pornește abia la ora 14,00, deși fusesem gata la ora ordonată. Timpul este frumos, cu soare. Trecem prin Dubove, apoi peste dealuri, prin pădure, spre Kozelnic, revenim la șosea pînă la Sklene Teplice (stațiune balneară), unde cantonăm la ora 1,00. Localitatea este ocupată de aliații ruși și abia găsim cîteva camere, așa că majoritatea oamenilor dorm pe afară, după un marș așa de lung.

19 martie

La ora 10,15, comandanții de batalioane sînt chemați la recunoaștere, dar se întorc peste cîteva minute, deoarece divizia nu dăduse încă ordin. La ora 12,00 pornesc din nou și în urmă batalionul. Poziția este cam la 12 km. Urcăm și coborîm prin munți și văi, ajungem la noua poziție la ora 21,00. Schimbăm un regiment sovietic în regiunea Vieska Ladomir. Rușii au foarte mult material de aruncătoare și artilerie. Trag foarte mult asupra satului Vieska. Abia la ora 2,00 din 20 martie s-a terminat înlocuirea pe poziție. Inamicul foarte activ, cu focuri de arme automate și aruncătoare, mai rar cu bombardamente de artilerie. Totuși, poziția inamică nu a putut fi cucerită de aliații ruși, care aveau mai mult material și guri de foc. Am venit noi, Bat. 1/26, ca să-i distrugem.

20 martie

Timp frumos. Bat. 1/26 are ordin să organizeze apărarea pe această poziție. Dispozitiv: compania 1-a la dreapta, compania a 3-a la stînga, compania a 2-a înapoia companiei 1-a. Legătura cu aliații la dreapta cade în sarcina companiei 1-a. La stînga Bat. 2/26.

Deși batalionul are ordin scris de apărare, totuși la ora 12,00 primește ordin să atace și să ocupe satul Vieska. Prin această acțiune, nu am făcut altceva decît că ne-am descoperit, iar inamicul a răspuns cu focuri puternice de toate calibrele.

Pierderi: 2 răniți, 2 morți.

La ora 15,00 batalionul primește din nou ordin de înaintare. Nu poate înainta. Seara avem 2 răniți. Inamicul își întărește poziția iar noaptea își împinge patrulele pînă aproape de linia noastră și aruncă cu grenade. Instalează rețele de sîrmă.

21 martie

Inamicul se apropie mult de poziția companiei 1-a și a 3-a. Aruncă grenade. Se strecoară în intervalul dintre compania a 3-a și Bat. 2/26, instalînd un post înaintat între viroagă, pe șoseaua ce este limită între batalioane. Ora „H” este ora 8,00. Nu se pot observa tragerile de artilerie ce ar fi pregătit atacul cu cîteva bombe, întrucît pe Hron este ceață deasă și acoperă satul Vieska și Ladomir. Mai tîrziu, după ce se ridică ceața, se renunță la atac.

Pierderi: 5 ostași răniți de schije.

22 martie

Bat. 1/26 în apărare. Schimb de focuri de infanterie și rar de artilerie. Se observă la inamic circulație de mașini și căruțe. Se continuă observarea. Nici o pierdere.

23 martie

Bat. 1/26 în apărare. Poziția este în câmp deschis și nu permite nici o împropătare cu muniții și nici aducerea hranei, decît în timpul nopții. La ora 16,00 aliații din dreapta au ordin de atac. Regimentul trimite două grupe din compania de pionieri, sub comanda sublocot. Gheorghiu, pentru a face legătura și să înainteze odată cu stînga aliaților.

Atacul începe la ora 16,00 cu o pregătire de aruncătoare de 120 mm, dar inamicul este foarte dirz și răspunde cu foc tot atît de puternic. Atacul nu reușește. Nu avem pierderi.

Se menține legătura cu rușii, pentru care este însărcinat locotenentul Rădulescu Florea, comandantul companiei a 2-a.

24 martie

Bat. 1/26 în apărare se pregătește pentru predarea sectorului. S-a primit ordin, din seara de 23 III, că batalionul va fi schimbat de către vinătorii de munte. Vinătorii încep să vină pe la ora 17,00.

La ora 21,00, s-a terminat schimbul. Poziția noastră este preluată de către locot. col. Tudose Ștefan, comandantul batalionului 5 vinători de munte — moți.

/ Bat. 1/26 se pune în marș la ora 22,00 spre Sklene Teplice iar de aici spre Banke, unde ajunge la ora 2,00, din 25 III. Marșul spre Banke s-a făcut numai pe șosea, dar drumul, urcînd mereu, a fost greu mai ales pentru cai, dintre care cîțiva au murit.

25 martie

Batalionul ajunge la Banke la ora 9,00. Se execută program de odihnă, apoi program de curățirea armăturii și oamenilor. Timp frumos și cu soare de primăvară.

26 martie

De la data de 17 februarie 1945 și pînă la 26 martie 1945, batalionul a fost comandat de căpitanul Constantin Dudău. Azi revine la comanda batalionului căpitanul Aurel Luptea. Se execută program administrativ și de organizare. Comandan-tul batalionului la recunoaștere.

Seara, la orele 23,00, după adunarea ce a avut loc pentru organizarea subunităților, batalionul primește ordin ca să se încoloneze pentru marș spre Vihne, apoi un km nord Zahore, pe malul Hronului. Mărșăluim toată noaptea. Pînă la Vihne pe șosea iar de acolo, spre Zahore, numai pe poteci de dealuri împădurite.

27 martie

Bat. 1/26 se instalează în apărare. La ora 7,30 dispozitivul este realizat pe malul Hronului, 1 km nord Zahore.

Oamenii se odihnesc, fiind obosiți de drum, observarea fiind asigurată de pîn-dari la puștile mitraliere.

28 martie

Bat. 1/26 primește ordin să susțină cu foc încetarea de a trece Hronul cu bărcile a Regimentului 31 Dorobanți, care nu reușește. La ora 13,00, batalionul primește ordin ca imediat să se desprindă de pe poziție, chiar văzuți de inamic, și să ia direcția Virne, unde se va încolona, pentru a mărșălui spre Banska Stiavnița. Compania 1-a se desprinde mai greu, deoarece este bine văzută de inamic, care nu trage.

Cînd ieșim însă din Zahore inamicul trage cu aruncătoarele asupra Bat. 1/26, dar nu rănește pe nimeni.

La Virne regimentul se încolonează și mărșăluiește pînă la Banska Stiavnița.

29 martie

La ora 2,00 ajungem la Banska Stiavnița, chiar la ieșirea de vest, de acolo ne întoarcem spre centru, unde era făcută cartiruirea. Se dă trupei hrană rece, conserve, zahăr și pline. La ora 4,15 deșteptarea pentru a porni mai departe. De data aceasta cu mașini. Debarcăm într-un sat de cîmpie la orele 9,00 și stăm în odihnă pînă la orele 12,00, cînd sîntem imbarcați pe alte mașini și trecem peste Hron. Peste tot se observă urmele unui atac viguros din partea aliaților. Sate arse! Pozițiile inamice distruse! Debarcăm în satul Prilepi la ora 14,30. Nu se aude nici un foc de infanterie sau artilerie.

Cantonăm și executăm program de curățire. Trenurile de luptă au rămas mult în urmă.

30 martie

Bat. 1/26 în cantonament la Prilepi. Se primește ordin să fie gata de marș pentru ora 16,00. Pînă la această oră se va executa program de curățenie.

La ora 16,00 batalionul este încolonat pentru marș. Se amîină plecarea peste două ore. După două ore se primește ordin ca batalionul să rămînă pe loc, gata oricînd de marș.

31 martie

La orele 2,30 se primește ordin telefonic ca la ora 9,30 Bat. 1/26 să fie încolonat pentru marș. La această oră dl. colonel comandant adună ofițerii pentru anumite observații, apoi pornim spre satul Obice, unde ajungem la ora 13,00. Se continuă cu programul administrativ. Este ajunul paștelui romano-catolic. Casele sînt curate iar populația face pregătiri pentru ziua mare a învierii lui Cristos. Trenurile de luptă o parte au sosit, dar unele căruțe au rămas mult în urmă din cauza cailor slăbiți și obosiți.

La ora 24,00 primim ordin de deplasare.

1 aprilie 1945

Bat. 1/26 în ziua de 31 martie se găsea la Obice. La ora 24,00 primește ordin de marș spre Esnova, aproape de riul Nitra. La ora 1,00, batalionul pornește și face cca 25 de kilometri, după care în formațiuni de apropiere pe direcția cota 240/500 m nord șoseaua Esnova—Clatova—Epatovice.

Bat. 2 în linia 1-a, batalionul 1 în linia a 2-a, cu compania 1-a la stînga, comp. 2 flancgardă de legătură la dreapta; batalionul 2 cu aliații, compania a 3-a la dreapta, în dispozitivul Bat. 1.

Se ia contactul cu inamicul instalat pe cota 240. Bat. 2 este oprit. Bat. 1 caută să facă o manevră pe la stînga, pentru a cădea în spatele inamicului, pe drumul de urcare ce duce la Nedamonte, situat pe malul Nitrei. Manevra nu reușește, întrucît inamicul este organizat și face față manevrei, avînd un cap de pod peste rîu, rămas încă după retragerea lui de pe Hron.

Pierderi: 2 morți și 2 răniți dintre ostași.

2 aprilie

Bat. 1/26 are ordin să înainteze pe direcția drumul de care dintre cota 240 și 230, cu misiunea de a ocupa satul Nedamonte.

La ora 9,00, batalionul pornește și la ora 10,30 satul Nedamonte este ocupat în întregime. Inamicul s-a retras peste Nitra și nu trage nici un foc.

Patrulele ne semnalează că inamicul, în număr neînsemnat, se găsește peste Nitra. Podurile peste apă sînt distruse de inamicul ce este în continuă retragere din cauza presiunii noastre. Satul Nedamonte este în bună stare și n-a suferit bombardamente. Timpul este frumos. Este ziua a 2-a de paști romano-catolic.

La ora 17,00 primim ordin să ne deplasăm către satul Mal Bosai.

Mărșăluim pe șoseaua de pe malul Nitrei.

Nici un foc de la inamic. Nu avem pierderi. La Mal Bosai stăm două ore, apoi trecem Nitra peste punți făcute peste rămășițele unui pod ce fusese distrus de nemți. Mărșăluim toată noaptea peste cîmp, pe lîngă o cale ferată și diferite localități, pînă în satul Vitkovțe, unde trebuie să-i schimbăm pe ruși.

3 aprilie

Batalionul ajunge în satul Vitkovțe la ora 7,30, unde rușii nici nu au așteptat să-i schimbăm și au plecat. Ocupăm poziția și peste trei ore primim ordin de marș, iar poziția este predată, fără forme scrise, Regimentului 13 călărași. Predăm și pornim.

Ajungem în satul Boina, unde staționăm pînă la noi ordine. Dimineața timpul a fost frumos, iar după masă, pe la ora 17,00, începe un vînt, se înnoarează și apoi plouă. Inamicul este mult departe. Așa se explică marșul continuu, fără odihnă, al nostru. Spre seară, primim ordin că la ora 2,00 continuăm marșul. Ne organizăm pentru odihna de noapte.

4 aprilie

La ora 2 deșteptarea. Pornim la ora 3,30, iar la ora 12,15 ajungem în localitatea Banca, de lîngă stațiunea balneară Pystiani, lîngă riul Vah. Aici comandantul Bat. 1/26 adună unitatea, pentru a-i comunica plecarea în concediu de 22 de zile, în care timp la comandă rămîne dl. căpitan Munteanu Ioan, venit acum pe front.

La ora 14,30, Bat. 1/26 primește ordin de deplasare spre satul Modrova, unde se va instala în apărare, la cota 161, făcînd siguranța flancului drept al diviziei a doua.

Ajunși în acest punct, batalionul se instalează, avînd următorul dispozitiv: compania 1-a la stînga călare pe șosea, compania a 3-a la dreapta pe înălțime, iar compania a 2-a în rezervă, spre dreapta dispozitivului.

Se trimite patrule pînă în satul Gubina, care este la 4—5 km.

Inamicul a fost semnalat prin pădurile din dreapta satului și în satul Luca și Modrova. Apărăm flancul drept al diviziei a doua, deși capul de pod amic peste riul Vah este realizat și mărit. Sîntem detașament divizionar, cu artilerie și A.C. Noaptea nici o acțiune.

Nu avem pierderi.

5 aprilie

Bat. 1/26 trimite patrule de recunoaștere în satul Gubina. Dincolo de această localitate șoseaua este minată. Divizia trimite pionieri pentru deminare. Inamicul s-a retras peste Vah.

Patru la comandă de subloc. Demetrescu Aurel ordonată de divizie, a fost în satul Luca, unde trupele amice au pătruns. Șoseaua a fost deminată și se poate circula.

Batalionul primește ordin de deplasare. La ora 17,00 pornim spre Horni Streda nah Vahom — canton No. 3 pe calea ferată, dincolo de Vah. Trecem prin frumoasa localitate Pestiani. Podurile peste Vah sînt distruse dar s-a improvisat o punte peste vechiul pod distrus. Trecem prin centrul orașului, apoi pe șoseaua betonată ce duce spre nord, paralel cu riul Vah. Ajungem la cantonul unde trebuia să găsim regimentul — după cum primisem ordin de la divizie. Găsim aici compania de pionieri din 31 Inf., care nu ne poate da informațiuni unde se află Regimentul 26. Comandantul batalionului și adjutantul, însoțiți de doi agenți, pornesc pe întuneric spre satul Pobedim. Întîmplarea face să găsim P. C. Regiment 26 Dorobanți. Trimitem agenții înapoi și aduc batalionul în sat, unde rămînem în rezervă de divizie.

Noaptea dormim în case!

6 aprilie

Batalionul primește ordin să se deplaseze la ora 10,00 spre moara 2 1/2 km sud de satul Podolie. Stăm aici pînă la ora 4,00, cînd pornim la Masovec nah Vahom, la dispoziția Regimentului 1 Dolj, care se instalează în apărare pe șoseaua și calea

ferată ce duc spre orașul Nove Mesto. Noaptea este liniștită. Se văd doar focurile din Nove Mesto, ard cazarmile de la marginea orașului, unde Regimentul 1 Dolj a ajuns cu cele două batalioane. Inamicul, în retragere, aprinde totul. Nu avem pierderi.

7 aprilie

Bat. 1/26 primește ordin de deplasare la ora 3,00 spre comuna Ciactice, unde se află Regimentul 26 și rămânem la dispoziția lui. Pornim la ora 5,30 și sintem la Ciactice la ora 7,00. Inamicul nu trage. Pe tot frontul este liniște. Regimentul ne ține în rezervă, căci batalionul 2 este în contact cu inamicul pe înălțimile din fața satului. Compania 1-a trimite patrule de cercetare. Inamicul la 300—400 m pe panta dealului din față. Foc rar de la inamic, care de altfel observă toată mișcarea noastră din sat. Rămânem pentru noapte în cantonament. Nu avem pierderi.

8 aprilie

La ora 5,30, Bat. 1/26 primește ordin de deplasare spre dreapta, deoarece Bat. 2/26 este schimbat de pe poziție de către Regimentul 94 Infanterie. Ne deplasăm, și după ce Bat. 2/26 face legătura cu Regimentul 94 la stînga, înaintăm spre satul Dolni Bzințe.

Inamicul nu trage decît de la distanță mică. Se ia contactul și inamicul, fiind surprins, se retrage, lăsînd în urmă morți, răniți și materiale. Regimentul 94 a capturat prin lupte o mașină amfibie în bună stare. După ce pune stăpînire pe sat și pantele din fața lui, inamicul trage asupra noastră cu tunurile de asalt, al căror amplasament se observă foarte bine. Pe crestele de mai sus se observă cum inamicul circulă în toate părțile. Poziția lui este distrusă și dezorganizată. Ne organizăm pentru noapte în această localitate.

Nu avem pierderi. Avem un prizonier, capturat de compania a 3-a.

Tragerile artileriei inamice au produs pierderi simțitoare la Bat. 2/26.

9 aprilie

Bat. 1/26 primește ordin să înainteze la ora 7,00 în direcția n.v. spre satul Hrabove și să pună stăpînire pe înălțimile de nord ale satului. Batalionul înaintază și pune stăpînire pe sat, apoi pe înălțimi. Inamicul este retras mai mult spre dreapta, unde este sectorul Bat. 2/26 și trage cu aruncătoarele pe valea dintre satul Dolni Bzințe și Vrzsavca. Timpul este frumos, cu soare și puțin vînt. Peste tot se observă lucrări mari de apărare A.C. și șanțuri de tragere. După ce se ocupă satul și înălțimile de mai sus, Bat. 1/26 primește ordin să treacă în dispozitiv de apărare în dreapta Bat. 2/26, care se găsește pe pîntenul n.e. Deplasarea se face la ora 16,30 și imediat se procedează conform ordinului. Inamicul trage în acest sector cu artilerie și aruncătoare din direcția satului Moravca-Lescovo.

În direcția nord satul Vrzsavca, o mașină cu partizani slovaci.

Locot. Rădulescu observă mașina și, crezînd că este tun de asalt german, trage cu mitralierele și aruncătoarele asupra ei. Chestiunea a fost lămurită de un partizan, care venise pentru aceasta.

La ora 19,00 primim ordin de marș spre satul Ludina — spre înapoi — 2 km vest Dolni Bzințe, unde vom aștepta alte ordine.

La ora 20,00 primim ordin să stăm pe loc și să organizăm poziția pentru apărare, cu plan de foc bine încheiat. Se procedează imediat la îndeplinirea noului ordin.

10 aprilie

Bat. I/26 primește ordin să organizeze poziția, executînd lucrările necesare apărării. Este anunțată inspecția comandantului de brigadă, divizie și a ministrului de război, dl. Vasiliu Rășcanu.

Se execută lucrările în ordinea de urgență, se întocmesc schițe cu planul de foc.

11 aprilie

Batalionul execută lucrări de apărare. Vine în inspecție dl. colonel Runceanu, noul comandant al brigăzii. Se fac amenajările ordonate în urma inspecției.

12 aprilie

Batalionul perfecționează lucrările și așteaptă inspecția comandantului de divizie. Aceasta are loc între orele 11,30—13,30. Dl. general Voicu inspectează poziția regimentului.

Noaptea așteptăm. Sîntem pregătiți de plecare, ca de obicei.

13 aprilie

Bat. 1/26 primește ordin să înainteze și să intercepteze șoseaua ce pleacă din Morava Lesco spre nord. Batalionul pornește la ora 8,30. Sîntem instalați la ora 11,30. La ora 17,00 primim ordin să părăsim poziția și să ne întoarcem la Vrzavca unde ne așteaptă regimentul. La ora 18,00 sîntem în marș. Cînd ajungem la Vrzavca începem o ploaie cu tunete. Pornim spre Tura, dar ne oprim la Ludina, unde așteptăm să se scurgă coloana Rgt. 9 Artilerie, după care urmează Regimentul 26 Dorobanți.

14 aprilie

Abia la ora 6,00 dimineata coloana artileriei s-a scurs, întrucît era de urcat o culme ce a încetinit marșul întregii coloane a Diviziei a doua de infanterie.

Sîntem în marș spre Mocri Hai. Este ora 20,00 și abia sîntem la Padoșovțe. Cantonăm aici.

15 aprilie

La orele 1,30 pornim din Padoșovțe și trecem prin Mocri Hai, apoi prin Sclavița, trecem riul Morava pe un pod de vase și ajungem în comuna Rohateț la orele 16,00, unde cantonăm. Batalionul execută program administrativ de curățire. Inamicul a fost crunt bătut peste Morava și în localitatea Rohateț, unde se află artileria rusă sînt numeroase cadavre ale inamicului. De la cantonamentul nostru, linia 1-a este la 1 500 m în pădure. Peste noapte, sentinele și patrulă în cantonament.

16 aprilie

Din ordinul Diviziei a doua de infanterie în această zi se execută program administrativ. Linia 1-a, unde aliații ruși sînt în contact cu inamicul, este la 2 kilometri.

La orele 10,00 adunarea ofițerilor pentru comunicarea observațiilor făcute de către dl. colonel Runceanu, comandantul brigăzii.

La ora 17,00, batalionul primește ordin să intre în poziție, schimbînd un sector al aliaților. Schimbul se termină abia la ora 24,00.

Dispozitivul batalionului: compania a 2-a călare pe calea ferată, compania 1-a la stînga, compania a 3-a în apocia stîngii.

În sectorul companiei a 2-a arde o șură de paie la cantonul de cale ferată, luminînd întregul sector al batalionului. Inamicul, în imediată apropiere, la 150—200 m.

La dreapta avem Regimentul 31 Infanterie, iar la stînga Bat. 2/26 Dorobanți.

17 aprilie

Inamicul aproape la cca 200 m. Trage cu armament automat. Dimineata, la ora 7,00, atacăm dar abia se înaintează 100 de metri și avem doi răniți. După masă primim ordin de înaintare. Inamicul contraatacă, dar este oprit de focul nostru la 40—60 de metri.

Aliații nu cred că avem inamic!

Dl. general Voicu și dl. colonel Runceanu vin la canton, unde este compania a 2-a, pentru a se convinge de existența inamicului, care este foarte aproape.

La ora 22,00, inamicul contraatacă din nou cu strigăte de ură, dar este respins.

Soldații Cojocaru Oprea și Stancu Ion prind un soldat german (Wilhelm Sikans) din Regimentul 663, Divizia 182 Infanterie. Soldatul prizonier ne informează că în fața noastră este o unitate de soldați și ofițeri reabilitanți.

Din cauza contraatacului dat de inamic focul nostru de infanterie și artilerie nu încetează toată noaptea. La fel și al inamicului.

18 aprilie

Spre ora 5,00 focul inamic a încetat. La ora 7,00 batalionul are ordin să atace. La această oră, fiecare companie trimite patrulă în față, care constată că inamicul s-a retras. Înaintăm 9 km în stînga căii ferate ce duce spre Brno și la încrucișarea de cale ferată din fața localității Morava Pisek, unde întîlnim rezistențe puternic instalate în fața fabricii de zahăr.

La ora 17,00 încercăm să atacăm aceste rezistențe, dar nu reușim. Din nou comandanții diviziei și brigăzii de infanterie vin la fața locului, pentru a se convinge. Ne organizăm pentru noapte. Terenul este frămîntat, cu rambleu de cale ferată, canale, viaducte, gropi și băltoace, pădure, unde inamicul stă bine ascuns și e greu să-l poți descoperi.

19 aprilie

Bat. 1/26 are ordin să atace la ora 6,00. Se înaintează pînă la canal (200 m); compania a 2-a susține cu foc o ambuscadă a Regimentului 31 Inf. care face șapte prizonieri germani. Focul de infanterie inamic este foarte puternic. Mai slab cel de aruncătoare și de artilerie. Comandanții brigăzii și regimentului vin în linia 1-a.

Pe la ora 20,00, grupa caporalului Paloș Gheorghe, cu soldații Olăeru Toader și Mihăiță Petru, înaintează spre fabrica de zahăr și, sub podul de cale ferată, aruncă grenade. Inamicul fuge, alții sînt răniți și unul mort. Ei lasă o mitralieră, 5 puști, 2 măști de gaze și muniție. Cuibul inamic este distrus.

Prin înaintarea pînă la canal s-a capturat pe calea ferată 60 de vagoane încărcate cu diferite materiale: piei de oaie, sămînță de floarea soarelui, de in, moitoare de avion și de automobil, bombe de avion etc., inventariate de regiment.

Pierderi un rănit.

20 aprilie

Batalionul încearcă să înainteze, însă este oprit de focul inamic și se instalează în apărare, menținînd foarte strîns contactul la 40—50 m de zona în care se luptă cu grenade. Nu se poate înainta (avem 5 răniți). Domnii comandanți de divizie și de brigadă vin din nou pe poziție, în linia 1-a. Mai tîrziu, se trece peste canal și batalionul ajunge pînă la 100 de metri de fabrică, pe un alt rambleu de cale ferată, unde rămîne să se organizeze peste noapte. Pe la orele 22,00, inamicul simulează un contraatac cu strigăte de ură. Se execută trageri de oprire și inamicul este oprit din înaintare.

21 aprilie

Batalionul caută să se infiltreze în poziția inamică și să ocupe fabrica, dar focul puternic de mitraliere inamic ne oprește. Dl. comandant de Corp de armată, general de divizie Niculescu Cociu, împreună cu comandantul de divizie vin pe poziție, pentru a se convinge personal de dificultățile luptei. Inamicul trage rafale scurte de mitraliere și mai rar foc de artilerie pe tot frontul. Pierderi: un soldat mort.

22 aprilie

Bat. 1/26 se găsea la 100 de metri în fața fabricii de zahăr, în stînga căii ferate Morava—Pisek.

În urma vizitelor făcute pe linia noastră din partea domnilor generali, [aceștia] ne-au dat sugestia cum s-ar putea ataca și ocupa fabrica, precum și localitatea Morava Pisek. Inamicul era în fața noastră, la 40—50 de metri, și trăgea cu armament automat și cu grenade, iar din spatele fabricii și din sat se primeau focuri de aruncătoare și artilerie.

În ziua de 22 aprilie, la ora 12,00, s-a ordonat reluarea înaintării, cu misiunea de a ataca și ocupa fabrica și localitatea, interceptându-se șoseaua Bzeraveț—Morava Pisek.

Batalionul, în urma unei mici pregătiri de artilerie și tragere cu aruncătoare de 81,4 mm și de 60 mm, avînd la stînga Bat. 2/26 iar la dreapta Rgt. 31 Inf., încearcă înaintarea prin patruile dar focul inamic, foarte apropiat, de armament automat, din toate părțile, îl oprește. Batalionul, fiind hotărît a executa ordinul de atac, procedează la manevrarea fabricii, astfel: se trimit două grupe din compania a 2-a prin sectorul Rgt. 31, pentru a cădea în spatele inamicului din fața fabricii. Concomitent, comp. 1-a și a 3-a atacă spre stînga fabricii. Inamicul este surprins de acest atac fără pregătire de artilerie ce se produce pe la orele 16,30. Cei din prima linie sînt surprinși și făcuți prizonieri. Se capturează astfel, în mod succesiv, un total de 12 prizonieri germani. Prin această acțiune, moralul soldaților este ridicat și pătrund în fabrică iar apoi, în mod treptat, se ocupă localitatea și se interceptează șoseaua menționată.

Companiile nu mai pot înainta, fiind oprite la liziera de n.v. a localității, unde sînt primite cu foc puternic de arme automate din pădurea de brad. Se instalează în apărare.

În timpul acestei frumoase acțiuni și urmată de un succes impresionant, dl. colonel Ionescu, comandantul Regimentului 26 Dorobanți, a fost tot timpul în primele linii, unde s-a convins personal de forța inamicului și de înfrîngerea sa de către ostașii batalionului nostru. D-sa a numărat 12 morți pe cîmpul de luptă și alți răniți. Din partea noastră am avut: 2 morți și trei răniți dintre ostași.

La ora 20,30, dl. comandant al regimentului, colonel Ionescu, s-a retras la P.C. comandă de regiment, dînd în prealabil ordine precise pentru organizarea și păstrarea terenului cucerit.

Se fixează locul P.C. batalion, apoi al companiilor, postul de prim ajutor și se fac legăturile telefonice. Se organizează sentinele și patrule. Se ordonă tuturor comandanților vîgilență sporită pentru apărarea poziției.

La ora 22,00, inamicul trage cu artileria asupra gării și contraatacă în sectorul Regimentului 31. La ora 22,30, un bombardament puternic de artilerie și aruncătoare, combinat cu focuri de infanterie, se deslănțuie asupra sectorului Bat. 1/26, din direcția pădurii de brazi. Inamicul contraatacă. Căutăm să obținem legătura cu regimentul, dar aparatele telefonice sînt defecte. Orice încercare de reparare este zadarnică. La fel, sublocot. Grădinaru din Rgt. 9 artilerie nu poate obține legătura, așa că nu se pot executa tragerile de oprire decît cu brandurile de 81,4 mm și cele de 60 mm ale batalionului.

Inamicul asaltează, strigînd ura, în sectorul companiei a 1-a, cu efective apreciate la 200 oameni. Dispozitivul companiei a fost pătruns. Comandantul companiei 1-a se retrage spre mijlocul satului. Din ordinul comandantului de batalion, căpitan Ion Munteanu, se ocupă încrucișarea de drumuri, unde se încearcă oprirea inamicului. În același timp, inamicul atacă și sectorul companiei a 3-a, încercînd a face o învăluire pe la sud de sat.

Legătură cu companiile nu mai există. La încrucișarea de drumuri am putut relua legătura telefonică cu regimentul, raportîndu-se situația comandantului. Văzînd că orice încercare de a opri pe inamic este zadarnică, s-a ordonat companiilor 1-a și a 3-a să se retragă pe calea ferată, în poziția inițială. Contraatacul în sectorul regimentului 31 se produsese cu citva timp mai înainte și companiei a 2-a, fiind atacată cu focuri apropiate, i s-a ordonat replierea pe poziția din fața fabricii și aplicarea planului de foc la teren.

În urma contraatacului am suferit pierderi în oameni și material, după cum urmează: un ofițer medic și 7 sanitari, 2 morți și 3 răniți dintre ostași, 3 puști mitraliere, 1 armă ZB, 1 mitralieră, toate aceste deservite de cei morți și răniți.

Avînd în vedere că ocuparea și organizarea localității cucerite s-a terminat abia seara pe la ora 22,00, fără a se fi putut realiza curățirea localității, s-a ajuns la concluzia că satul trebuia bine cercetat prin toate colțurile și curățat de elementele suspecte, întrucît au fost partizani ai inamicului care au deschis foc asupra noastră din curțile caselor.

23 aprilie

Bat. 1/26 se găsește pe poziția inițială. Sintem cu toții obosiți. Toată noaptea s-a procedat la reorganizare și dotare cu armament și munițiuni. Se mai primesc 15 ostași de fiecare companie din batalionul de marș, ce face instrucție în spatele poziției.

Inamicul, foarte aproape, este instalat iarăși pe vechea poziție din fața noastră la 50—100 de metri. Am construit și amplasamente noi, camuflate cu crengi verzi. Trimitem patrule. Nu se poate înainta. Artileria noastră și-a reglat tragerea. Seara ne vine și restul din batalionul de marș, așa că efectivul unei companii trece de 60 de oameni față de 19—20 cît a fost la atacul anterior!

24 aprilie

La ora 9,00 începe o masivă pregătire de artilerie și aruncătoare de toate calibrele. Batalionul pornește la atac, pentru a recuceri fabrica și localitatea. Inamicul, foarte dîrz, nici nu se mișcă, totuși trebuie să executăm ordinul. Compania a 2-a atacă fabrica, care este recucerită destul de repede, în legătură cu compania 1-a, care se află la stînga, iar compania a 3-a pe șosea. În noaptea trecută începuse să ardă în urma bombardamentului artileriei noastre. Arde și acum. Compania 1-a înaintează foarte greu, căci este stînjinită de focurile de flanc de la pădurea de brazi și căsuța de pe pantă. Compania a 3-a este împinsă și ea în linia 1-a, astfel că acum întreg batalionul este în strîns contact cu inamicul. În rezervă de batalion primim compania de pionieri a regimentului.

Sintem nevoiți să încercăm, cu orice risc, înaintarea. Nemții din curtea fabricii se văd fugind sub focul aruncătoarelor noastre. Reușim să înaintăm cîteva sute de metri tîrîș și pe brînci. La ora 14,00 localitatea a fost cucerită, iar batalionul se pregătește să organizeze apărarea.

În acest atac este rănit comandantul companiei a 1-a, căpitanul Chiriță Ioan și sublocot. Pogănceanu. În total pierderi: 2 ofițeri, un subofițer mort, 2 subofițeri răniți, 17 ostași răniți, 3 ostași dispăruți și 6 ostași morți. Total pierderi: 31.

25 aprilie

A trecut noaptea, dar cu multe griji. Fabrica arde continuu. De la inamic nici un foc. Se va relua înaintarea la ora 8,00, așa este ordinul. S-a reluat înaintarea abia după masă, la ora 13,30. Compania 1-a și a 3-a procedează la curățirea pădurii, iar comp. a 2-a înaintează în legătură cu Regimentul 31. La orele 21,00 s-a terminat curățirea pădurii de brazi iar Regimentul 31 a intrat în satul propriu-zis Morava Pisek. Se procedează la verificarea legăturilor. La stînga este Regimentul 1 Dolj, distanța este 1 km; deoarece ei n-au putut înainta. Acest interval a fost completat cu plutonul de cercetare al regimentului. Se întocmește planul de foc și companiile se amplasează la teren. Se trimite patrule de contact. Pierderi: 6 răniți.

26 aprilie

Batalionul are ordin să reia înaintarea la orele 8,00 dimineața, în modul următor: compania a 2-a înaintează odată cu flancul stîng al regimentului 31, iar compania a 3-a va aștepta pînă ce Regimentul 1 Dorobanți vine la înălțimea companiei a 3-a.

Regimentele 1 Dolj și 31 Dorobanți nu pot relua înaintarea și, astfel, rămînem pe același loc și dispozitiv. Nu avem pierderi.

27 aprilie

Batalionul are ordin să înainteze odată cu stînga și cu dreapta.

Pe la orele 12,30, Regimentul 1 Dorobanți ajunge la înălțimea companiei 3 și reluăm înaintarea pe direcția satului Vajani. Ajungem pînă la înălțimile din fața satului și sintem opriți de inamic, care trage cu arme automate. Aici observăm că trage cu cartușe care explodează și fac fum. Valea din fața noastră a fost de ne trecut, pînă spre seară, cînd între companiile a 3-a și a 1-a se introduce un pluton de pionieri, pentru a ocupa goiul ce se crease. Spre ziuă inamicul se retrage.

Șoseaua ce duce de la Morava Pisek la Domanin fusese minată de inamic. Deminarea s-a făcut de o grupă de pionieri detașată pe lângă batalionul nostru. În timpul deminării, un pionier s-a rănit grav.

Pierderi: 4 soldați răniți.

28 aprilie

Pe la ora 8,00, Bat. 1/26 reia înaintarea, urmînd ca asupra rezistențelor inamice să se tragă cu artileria. Compania a 3-a, din stînga, înaintează spre satul Orjehov, compania 1-a spre Vajani, iar comp. a 2-a pe liziera din dreapta a satului Vajani. La orele 11,30, aceste sate sînt cucerite, iar la orele 18,00 cota 361, dincolo de Vajani. Aici întîlnim Bat. 9 Vinători Munte, pe care de acum îl vom avea în dreapta noastră. Regimentul 31 este scos din sectorul diviziei.

La intrarea în Vajani unii cetățeni dau informații prețioase pentru identificarea rezistențelor inamice. Cîțiva din ei iau arme și grenade și intră în rîndurile noastre. Unul dintre ei, ce mergea spre un cuib de mitralieră, a fost secerat și a murit pe loc, iar un altul a fost rănit grav la mînă. Dl. general comandant vine cu mașina în aceste sate, chiar în timpul luptei, pentru a verifica existența inamicului, ce era pe crestele din față, în livezile de pomi și în vii. În timpul înaintării, două avioane inamice mitraliază unitățile și trenurile de luptă rămase în urmă. Se primește încontinuu foc de la inamic, de arme automate, dar împrăștiat, cucerirea cotei 361 ne-a dat mult de lucru, deoarece inamicul este solid instalat și camuflat.

Poziția inamicului se bazează pe puncte de sprijin discontinui, din care cauză efectele bombardamentelor artileriei noastre sînt foarte reduse. Brandurile de 81,4 mm, în schimb, sînt de un real sprijin în lupta noastră. Timpul se schimbă. Plouă fără întrerupere.

Pentru noapte rămînem în dispozitiv de apărare, pe linia atinsă. Se stabilesc legăturile la dreapta cu Batalionul 9 V.M., iar la stînga cu Regimentul 1 Dorobanți.

La orele 23,30 primim ordin să trimitem un pluton, pentru a constata dacă în satul ce urmează Stribnițe există inamic. Sublocot. Bontaș Radu, din compania a 2-a, este destinat pentru această misiune. Vine la P.C. batalion și raportează că este imposibil de a executa această misiune, deoarece inamicul a mai adus în fața sectorului companiei a 2-a încă 2 arme automate și, deși plouă, s-a apropiat de poziția sa și a deschis focul cu arme automate și a aruncat grenade.

Raportăm situația regimentului, se oprește executarea acestei misiuni, urmînd a se face o verificare a contactului la ora 4,00 dimineața, pt. ca la ora 6,00 să se reia înaintarea. Pierderi: 3 soldați răniți.

29 aprilie

Batalionul reia înaintarea la ora 7,00, în același dispozitiv și legături la dreapta și la stînga pe direcția Stribnițe — 1 km nord-vest șoseaua Buhlovice, pentru a intercepta comunicația. Toată noaptea a plouat și plouă și în timpul înaintării.

Inamicul s-a retras spre ziuă. Noaptea întreținea focul cu arme automate. Trece prin satul Stribnițe și urcăm spre cota 331. Ploaia încetează și se înseninează. De aici luăm direcția spre obiectivul final șoseaua Buhlovițe. Este greu de menținut direcția în pădure, prin văi și peste dealuri. Compania a 2-a pierde legătura cu compania 1-a și rămîne fixată în fața unei grupe inamice. Cu ajutorul aruncătoarelor de 81,4 mm înconjoară grupa de nemți ce erau în poziție, în jurul unei case, deschide foc puternic și inamicul, văzîndu-se încolțit din trei părți, este capturat. Grupa inamică era formată dintr-un ofițer, un subofițer și 8 ostași dotați cu arme automate și puști. Ofițerul, încercînd să fugă, a fost împușcat pe loc.

Compania a 2-a vine apoi la locul ei în dispozitiv pe șoseaua Buhlovițe, aducînd alți prizonieri, un subofițer și 8 soldați cu tot armamentul și echipamentul de luptă. În timp ce ne amplasăm la teren se primește foc de pe pantele de dincolo de șosea, iar mai tirziu, cînd corectăm dispozitivul, inamicul deschide foc cu tunuri anticar.

În dreapta noastră, Bat. 9 V.M. este contraatacat și respins de inamic.

Un baraj de artilerie oprește contraatacul inamic. Se observă repierea vîânătorilor de munte, dar și inamicul se retrage pe poziția de plecare, fiind urmărit și cu focuri de aruncătoare de ale noastre.

Pe la ora 18,00, batalionul primește ordin să se instaleze în apărare pe pîntelul de la n.v. Buhlovițe, pentru a avea la stînga Regimentul 1 Dorobanți iar la dreapta Bat. 9 Vinători de Munte, care revine pe poziția inițială.

Se trece la executarea acestui ordin și într-o oră batalionul este instalat. Batalionul 9 Vînători de Munte este din nou contraatacat, dar vînătorii rămîn dîrzi pe poziția lor, respingînd inamicul.

Pierderi:: 2 ostași răniți în lupta cu grupa inamică capturată.

30 aprilie

Bat. 1/26 primește ordin ca la ora 8,00 să reia înaintarea pe direcția cota 457—Salas. Se pornește abia la ora 11,00, pînă cînd intră în dispozitiv la dreapta Bat. II/26. Tempul este frumos. Înaintarea lesnicioasă, dar iarăși greutatea orientării prin pădure. Pe hartă nu sînt trecute despăduririle și împăduririle noi și nici toate drumurile și viroagele.

Ajungem la Salas, un sat mic, plin cu partizani și partizane, de-ai noștri. De aici primim ordin să înaintăm spre Iancovițe; un cetățean ceh intră în rîndurile noastre, mai ales că este un bun cunoscător al locurilor, așa că nu mai avem greutăți în orientare de înfruntat.

Bat. 1 și 2/26 ajung pe șosea și stau în repaus. Peste cîtva timp, din dreapta Bat. II/26 se aude strigînd: vin nemții! Se produce panică și oamenii se împrăstie în pădure. Cei mai curajoși se opresc după pomi. Nemții, într-adevăr, deschid foc de arme automate și o șeniletă cu tun anticar trece pe șosea printre noi. Cei din spatele copacilor deschid foc asupra mașinei și șoferului. Șenileta părăsește șoseaua și intră în poziția Regimentului 1 Dorobanți, care, avînd timp, blochează vehiculul cu un copac răsturnat și o capturează.

Organizăm poziția pentru interceptarea șoselei. Seara, foc puternic dinspre Iancovițe, care este încă în stăpînirea inamicului. Inamicul deschide foc asupra noastră și cu flancurile, semn de derută și desperare. Nu avem pierderi.

1 mai 1945

Ziua muncii! Bat. 1/26 are ordin să înainteze și să cucerească satul Iancovițe. La ora 10,00, batalionul pornește la atac și cucerește satul. Nu se oprește aici, împinge dispozitivul în fața satului Kosiky, unde se oprește. În stînga Bat. 1/26 se află Regimentul 1 Dorobanți, care este contraatacat de inamic. La dreapta se află Bat. 2/26, la aceeași înălțime cu noi. Avem pierderi: 1 mort, trei răniți și un accidentat.

Peste noapte rămînem aici, cu compania a 2-a și a 3-a în linia 1-a, iar cu compania 1-a în linia a doua.

2 mai

Batalionul reia înaintarea spre satul Kosiky, cota 409 și respinge inamicul, care fuge spre pădurile din stînga. Ostașii găsesc cartușe incendiare și trag după nemți. Satul este imediat ocupat și continuăm imediat înaintarea spre cota 409, satul Nova Dedina. Ajungem în stînga cotei 409, unde întîlnim inamicul. Sublocot. de rez. Dumitrescu Aurel grăbește amplasarea mitralierelor sale, deschizînd personal focul, dar este lovit de un glonț și evacuat pentru prim ajutor. Înaintarea nu se oprește. Rezistențele cedează și inamicul se retrage în dezordine. La 2 km sud de Nova Dedina, într-un luminiș, inamicul încearcă să ne oprească. Manevrat, se retrage în pădure.

Ne amplasăm aici dispozitivul, deoarece în dreapta Bat. II/26 vînătorii români din Bat. 9 atacă satul Nova Dedina. Dispozitivul nostru: compania a 2-a și a 3-a în linia 1-a, compania 1-a în linia a 2-a. În stînga Regimentul 1 Dolj la 800 de metri, iar la dreapta Bat. II/26. Pierderi: 1 ostaș mort.

3 mai

În urma ordinului primit, Bat. 1/26 se deplasează la Kotelani, la dispoziția brigăzii, care ne trimite la Lubna, unde inamicul este încă puternic și contraatacă continuu Regimentul 31 Dorobanți. Plouă și este noroi mare. Căruțele se împotmolesc. La orele 18,00 sîntem la Lubna, unde stăm două ore și primim ordin să ne reîntoarcem la Kotelani. Aici ne așteaptă ordinul care ne pune în marș spre Nova Dedina, pentru a schimba Bat. 16 Vînători de Munte și Bat. 9 Vînători de Munte. Ofițerii merg înainte cu mașina, pentru a face recunoașterea terenului.

Înainte de a porni în marș spre Nova Dedina, dl. colonel Ionescu, comandantul regimentului, adună ofițerii și le comunică, cuprins de emoție, predarea comenzii regimentului d-lui colonel Manolache Alexandru, care a venit acum pe front. Domnia sa urmează să plece în țară. Ne despărțim emoționați de acest comandant de regiment respectat și iubit de toți.

4 mai

Bat. 1/26 schimbă Bat. 2 Vinători de Munte. La ora 2,00 începe schimbul și la ora 5,00 s-a terminat. Batalionul are acum un front de circa 2 500 de metri.

La ora 8,00 se primește ordin de înaintare. Inamicul s-a retras. Ocupăm mai multe localități. La Trevnik inamicul trage asupra noastră cu aruncătoarele. Rănește pe locot. de rezervă Mărgăritescu Gheorghe, comandantul companiei a 3-a. Schimbăm Bat. II/1 Dorobanți, care este pe Morava, între calea ferată Kremmer—Tranik Garten.

5 mai

Schimbul s-a făcut noaptea și foarte greu, deoarece inamicul trage continuu de peste Morava, unde de altfel este încercuit. La ora 3,00 s-a terminat schimbul. La ora 12,30 s-a primit ordin ca Bat. I/26 să fie schimbat de un batalion din Regimentul 35 Infanterie.

La ora 16,00 am fost schimbați de Bat. 1/35 Inf. La compania a 2-a schimbul s-a făcut sub focul inamic.

Batalionul continuă înaintarea spre Grilendorf, unde cantonează.

6 mai

Este sfânta zi a învierii Domnului Isus Hristos.

Timp ploios. La ora 7,00, regimentul este adunat în formație, în careu. Dl. colonel comandant Manolache Alexandru amintește soldaților despre marele praznic pe care trebuie să-l petrecem de data aceasta mărșăluind. Pornim! În localitatea unde oprim un ceas pentru masă, cehii nu sînt ospitalieri; la fel unde cantonăm seara.

7 mai

La ora 7,00, batalionul continuă marșul spre Brno. Trecem prin renumita localitate Austerlitz. Seara trecem prin Brno. Orașul, cu mari uzine de armament, de unde își au originea puștile, puștile mitraliere și mitralierele ZB ce se află în serviciul armatei române. Aici auzim vestea că Germania a capitulat fără condiții. La ora cînd trecem pe la marginea orașului, avioane inamice mitraliază undeva înaintea noastră. Ne ferim de vederea lor. La Rescovițe luăm legătura cu Regimentul 9 Roșiori, pentru a-i schimba de pe poziție.

8 mai

La ora 4,00 am schimbat Regimentul 9 Roșiori. Inamicul trage! Soldații noștri trag mai mult. Un proiectil cade tocmai în curtea unde se află P.C. comandă de regiment și rănește ostași de la infirmerie. Sîntem în așteptarea ordinului scris de încetarea ostilităților. Ni se comunică semnarea actului de capitulare a Germaniei. Inamicul din fața noastră ori nu știe, ori nu vrea să știe despre capitulare, căci trage cu artilerie și aruncătoare. Ai noștri sînt forțați să le răspundă.

După masă, pe la orele 18,00, comandanții de batalioane sînt chemați la P. C. de regiment. Se ordonă că de la ora 21,00 să nu se mai tragă nici un foc. Vor veni megafoane rusești, pentru a transmite inamicului vestea capitulării.

Între orele 18,00—19,00 două mașini nemțești vin pe drumul din fața poziției companiei a 2-a. Ai noștri deschid foc. Se încinge o luptă scurtă, în care moare caporalul Roman. Nemții întorc mașinile și fug.

Seara, se comunică știrea capitulării prin megafoane, dar nemții nu vor să înțeleagă. Deși s-a ordonat ca să nu se mai tragă de la ora 21,00, nemții nu încează. Foc continuu pînă după orele 24,00, cînd mai scade din intensitate.

9 mai

Inamicul nu dă nici un semn de încetarea ostilităților. Pentru aceasta s-a ordonat un atac la ora 7,00. Artileria noastră a făcut o bună pregătire de artilerie. Atacul pornește. Inamicul este pus pe fugă, dar lasă terenul minat. Din locuri bine camuflate trage cu aruncătoare și flacuri. Atacul nu se oprește, îl urmărim. Trage din care de asalt. Comandantul Bat. 1/26, căpitanul Munteanu Ioan este rănit și la comanda batalionului vine căpitanul Vasile Alexandrescu. Înaintăm cu multe precauțiuni, din cauza minelor. După ce ieșim din localitatea Gesca sintem opriți cu foc puternic. Nu stăm și trecem cu tot batalionul prin pădurea din stînga și ocupăm satul Kurim, unde la 1 km n.v. ne organizăm pentru noapte, dar imediat primim ordin să ne încolonăm pe șosea, pentru a mărșălui spre Vidonin. Mărșăluim toată noaptea.